

YAXYAYEVA I.K.

**TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA
TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISHNI
TASHKIL ETISH**

658
ya. 80

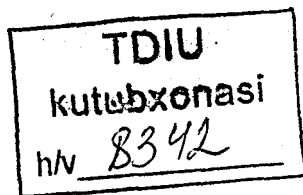
**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

YAXYAYEVA INOBAT KARIMOVNA

**TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA TEJAMKOR
ISHLAB CHIQARISHNI TASHKIL ETISH**

MONOGRAFIYA

Toshkent – 2023

UO`K 677:658.58

KBK 65.304.22

Ya 90

Yaxyayeva I.K. «To`qimachilik korxonalarida tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etish». Monografiya. – T: «IQTISODIYOT», 2023 yil, 232 bet.

Ushbu monografiya to`qimachilik korxonalarida tejamkor ishlab chiqarishni joriy etish bo'yicha o'zgarishlar dasturini shakllantirish va korxonada ishlab chiqarishni tashkil etishda qaysi tejamkor ishlab chiqarish tamoyillari asosida tashkil etish va boshqaruv jarayonlarining mazmun-mohiyati, huquqiy va institutsional asoslari va bu borada ilg'or xorijiy davlatlar tajribalaridan foydalanish, mustaqillik yillaridan boshlab, toki hozirgi kungacha bo'lgan davrlarda O'zbekiston Respublikasida to`qimachilik korxonalarida tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish borasida mavjud muammolar va ular bartaraf etish yo'llari, to`qimachilik sohasini rivojlantirish tendensiyalari va boshqaruv tizimini takomillashtirishga oid davlat dasturlarini amalga oshirishning istiqbolli yo'nalishlari, to`qimachilik sohasida investitsiyalarni jalb etish va boshqaruv samaradorligini oshirish, sohada tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etish kabi masalalarni yoritishga ilmiy-uslubiy va tizimli yondashgan holatda tegishli taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Ilmiy muharrir:

Yo'ldoshev N.Q. – TDIU «Menejment» kafedrası mudiri professori, i.f.d.

Taqrizchilar:

Saidov M.S. - TDIU «Menejment» kafedrası dotsenti, i.f.d.

Yusupova D. - TDIU «Menejment» kafedrası dotsenti, i.f.n.

G'iyosov I.K. - TAQU «Menejment» kafedrası dotsenti, i.f.n.

Mazkur monografiya Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Kengashining 2023 yil ____ aprel sanasidagi № ____ -sonli Qaror asosida nashrga tavsiya etilgan.

© YAXYAYEVA INOBAT KARIMOVNA

ISBN 978-9910-9669-4-1

© "IDEAL PRESS", 2023

UO'K 677:658.58

KBK 65.304.22

Ya 90

Яхьяева И.К. «Организация бережливого производства на текстильных предприятиях». Монография. - Т: «IQTISODIYOT», 2023, 232 стр.

Данная монография посвящена формированию программы изменений по внедрению бережливого производства на текстильных предприятиях и определению того, на каких принципах организации производства на предприятии основаны принципы организации и управления, правовые и институциональные основы и использование передового зарубежного опыта в этой области, начиная со времен независимости и до наших дней, в Республике Узбекистан на текстильных предприятиях существующие проблемы организации и управления рентабельным производством и пути их преодоления, тенденции развития текстильной отрасли и перспективные направления реализации государственных программ по совершенствованию системы управления, научно-методический и системный подход к освещению таких вопросов, как привлечение инвестиций и повышение эффективности управления в текстильной отрасли, организация бережливого производства в отрасли

Научный редактор:

Юлдашев Н.К. - Заведующий кафедрой «Менеджмент» ТГЭУ профессор, д.э.н.

Рецензенты:

Сандов М.С. - доцент кафедры «Менеджмент» ТГЭУ, д.э.н.

Юсупова Д. - доцент кафедры «Менеджмент» ТГЭУ, к.э.н.

Гиясов И.К. - доцент кафедры «Менеджмент» ТАУ, к.э.н.

Данная монография рекомендована к изданию на основании решения Совета Ташкентского государственного экономического университета № ____ от ____ апреля 2023 года.

© YAXYAYEVA INOBAT KARIMOVNA

ISBN 978-9910-9669-4-1

© "IDEAL PRESS", 2023

UO`K 677:658.58

KBK 65.304.22

Ya 90

Yakhyaeva I.K. «Organization of lean production at textile enterprises».
Monograph. - T: «IQTISODIYOT», 2023, 232 p.

This monograph is devoted to the formation of a program of changes for the introduction of lean production at textile enterprises and the definition of what principles of organization of production at the enterprise are based on the principles of organization and management, legal and institutional foundations and the use of advanced foreign experience in this field, from the time of independence to the present day, in the Republic of Uzbekistan at textile enterprises existing problems organization and management of profitable production and ways to overcome them, trends in the development of the textile industry and promising areas for the implementation of government programs to improve the management system, scientific, methodological and systematic approach to highlighting issues such as attracting investment and improving the efficiency of management in the textile industry, the organization of lean production in the industry

Scientific Editor:

Yuldashev N.K. - Head of the Department of «Management» of TSEU
Professor, Doctor of Economics

Reviewers:

Saidov M.S. - Associate Professor of the Department of «Management» of TSEU, Doctor of Economics

Yusupova D. - Associate Professor of the Department of «Management» of TSEU, Ph.D.

Giyasov I.K. - Associate Professor of the Department of «Management» of TAU, Ph.D.

This monograph is recommended for publication on the basis of the decision of the Council of the Tashkent State University of Economics No. ____ dated April ____ 2023.

© YAXYAYEVA INOBAT KARIMOVNA

ISBN 978-9910-9669-4-1

© "IDEAL PRESS", 2023

MUNDARIJA

KIRISH	11
--------------	----

I-BOB. TEJAMKOR ISHLAB CHIQARISHNI TASHKIL ETISHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI	13
--	----

1.1. Tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etishning nazariy-uslubiy asoslari	13
--	----

1.2. To'qimachilik korxonalariga tejamkor ishlab chiqarishni tatbiq etishning uslubiy jihatlarini	23
--	----

1.3. Tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etishning ilg'or xorijiy davlatlar tajribasi... 35 Birinchi bob bo'yicha xulosalar	49
--	----

II-BOB. RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATINING ISHLAB CHIQARISH KO'RSATKICHLARI HOLATI TAHLILI	51
--	----

2.1. O'zbekiston Respublikasi to'qimachilik sanoati korxonalari faoliyatining zamonaviy holati va rivojlanish tendensiyalari	51
---	----

2.2. Raqamli o'zgarishlar sharoitida sanoat korxonalarida boshqaruv samaradorligini baholash uslubiyoti	70
--	----

2.3. To'qimachilik ishlab chiqarishida qo'shilgan qiymat zanjiri tahlili	83
---	----

Ikkinchi bob bo'yicha xulosalar	91
---------------------------------------	----

III-BOB. TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISHNI TASHKIL ETISH HOLATI TAHLILI	94
---	----

3.1. To'qimachilik korxonalarida xom ashyodan oqilona foydalanish yo'llari tahlili	94
---	----

3.2. Mehnat resurslaridan oqilona foydalanishning tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etishdagi o'rni	107
--	-----

3.3. To'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanish tahlili	116
--	-----

Uchinchi bob bo'yicha xulosalar	124
---------------------------------------	-----

IV-BOB. TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA KLASTER TIZIMIDAN FOYDALANISH VA RESURLARNI SAMARALI BOSHQARISH MEXANIZMLARI	126
--	-----

4.1. To'qimachilik korxonalarining moliyaviy resurslarini boshqarish mexanizmlari	126
--	-----

4.2. Mamlakatimiz to'qimachilik korxonalarida klaster tizimini rivojlantirish bosqichlari	132
4.3. To'qimachilik korxonalarida tejamkor ishlab chiqarishni shakllantirishda klaster tizimidan foydalanish	142
To'rtinchi bob bo'yicha xulosalar	152
Y-BOB. TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA TEJAMKOR ISHLAB CHIQARISHNI TASHKIL ETISH SAMARASINI BAHOLASH USLUBIYOTI	154
5.1. To'qimachilik korxonalarida tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etish asosida rivojlantirish istiqboli	154
5.2. To'qimachilik korxonalari tejamkor ishlab chiqarishini taktik qarorlar tizimi asosida boshqarish	167
5.3. To'qimachilik korxonalarida resurs tejamkorlikni rag'batlantirish tizimini baholash uslubiyoti	178
Beshinchi bob bo'yicha xulosalar	191
XULOSA	193
GLOSSARIY	195
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI	215